

[Avaleht](#) > [Koolitus, Õiguslase Koostöö Võrgustikud Ja Kohtuasutused](#) > [Ireland](#)

Kohtunike ja prokuröride algkoolitus

Euroopa Liidus

Sisu koostaja:

Iirimaa

Iirimaa

Kohtunikud

Üldkirjeldus

Iirimaa õigussüsteemi puhul on tegemist võistleva, mitte inkvisitsioonilise süsteemiga. Kohtusüsteemile ja riigiprokuratuurile (riigi peaprokuröri teenistuskohas) ei ole ette nähtud ühist koolitust, need on üksteisest sõltumatud üksused. Kõik kohtunikud töötavad täiskohaga ja nad nimetatakse ametisse pärast aastatepikkuse töökogemuse omandamist õigusvaldkonnas.

Asjakohane koolitusasutus on kohtunõukogu õigusõpingute komitee ja seal koolitatakse üksnes kohtunikke, mitte prokuröre, advokaate või kohtutöötajaid.

Kohtunõukogu loodi 2019. aastal, millest alates on toimunud ametliku õiguslase koolituse pakkumine. Alates õigusõpingute direktori ametisse nimetamisest on igale äsja ametisse nimetatud kohtunikule pakutud sissejuhatavat koolitust. Sissejuhatav koolitus on mõeldud kõikidele uutele kohtunikele, olenemata pädevusest. Kuigi see ei ole kohustuslik, peab iga kohtunik järgima oma kohtu esimehe mõistlikke juhiseid.

Kõikidel kursusel osalevatel kohtunikel on kohtuvaidlustes osalemise kogemus ning tavaliselt nimetatakse nad ametisse konkreetsesse kohtusse, et tõhusalt praktikas rakendada vastava kohtuniku erialaseid teadmisi ja oskusi. Seetõttu on põhikoolituse eesmärk tagada tiptasemel lähenemine eetikale ja õigusemõistmisele ning võimaldada kohtu juhtimise alast koolitust neile, kellel on otsuste tegemisel vähe kogemusi või need puuduvad täielikult. Koolitus koosneb eetika õpikodadest, kohtu dünaamika ja juhtimise õpikodadest ning menetlusõiguse õpikodadest. Mentorid määratakse kõikidele uutele kohtunikele ja mentorid ise on ametlikult läbinud tõhusa mentorluse ja suhtlemisoskuste alase koolituse, mille raames on tähelepanu pööratud ka eetilisele käitumisele.

Õiguslase koolitust kavandavad ja juhivad täielikult kohtunikud. Õigusõpingute direktorit, kes on ametis olev kõrge kohtu kohtunik, abistab õigusõpingute komitee, mis koosneb kõikide pädevusvaldkondade kohtunikest, et välja töötada iga-aastane koolitusprogramm kõikide kohtunike jaoks. Kuna seda koolitust pakutakse alles teist aastat, on see endiselt välja arendamisel ning seetõttu vajavad mõned koolitusvaldkonnad veel käsitlemist.

Koolitatavate arv sõltub täielikult sellest kui palju kohtunikke konkreetsel aastal ametisse nimetatakse. Iirimaa on kõige väiksem kohtunike arv elaniku kohta Euroopas, niisamuti ka väike rahvaarv. On üsna tavaline, et koolitust võidakse nädalase etteteatamisega pakkuda vaid ühele kohtunikule. Riigis on vähem kui 170 kohtuniku ning kohtunike ametisse nimetamiste vahel võib olla mitu kuud, mistõttu on raske ette planeerida sissejuhatavat koolitust või korraldada koolitusi rühmades.

Külastage õigusõpingute komitee veebisaiti [siin](#).

Juurdepäas põhikoolitusele

Kohtuniku ametisse nimetamiseks peab ta olema advokaadina töötanud minimaalse perioodi ning olema praktikas näidanud üles asjaomasele ametikohale sobivat ja sellega kooskõlas olevat pädevust ja ausust.

Seetõttu on lirimaa kohtunike põhikoolitusele juurdepääsu ja töөлövõtmisega seotud teavet keeruline esitada. On olemas kohtunike ametissenimetamise nõuandekogu, mis on kohtunikest ja tavaliikmetest koosnev sõltumatu seadusjärgne organ, mis võtab vastu avaldusi, valib välja sobiva kvalifikatsiooniga isikud ja edastab nende nimed ametisse nimetamiseks valitsusele kooskõlas põhiseadusega. Kandidaati on võimalik kohtunikuks nimetada ilma kohtunike ametissenimetamise nõuandekogusse pöördumata, kuid seda tehakse väga harva.

lirimaa kõrgeimasse kohtusse, apellatsioonikohtusse või kõrgesse kohtusse kohtunikuna ametisse nimetamiseks peab isik olema tegutsenud õigusvaldkonnas vähemalt 12 aastat. Regionaalsesse kohtusse või piirkondlikkusse kohtusse kohtunikuna ametisse nimetamiseks peab isik olema tegutsenud õigusvaldkonnas vähemalt 10 aastat. Tegelikult on ametisse nimetatud isikutel palju rohkem aastaid töökogemust kui on minimaalselt nõutud. Kõik nõuandekogu soovitatud isikud peavad olema õigusosalal näidanud üles asjaomasele ametikohale sobivat ja sellega kooskõlas olevat pädevust ja ausust ning olema iseloomu ja temperamendi poolest sobivad. Kohtunike ametissenimetamise nõuandekogu aastaaruanded on esitatud [siin](#).

Külastage kohtunike ametissenimetamise nõuandekogu veebisaiti [siin](#).

Põhikoolituse vorm ja sisu

Uutele kohtunikele ette nähtud õigusosalases koolituses, mida pakutakse praegu teist aastat, on seatud esikohale eetika, mentorlus, kohtu tutvustus ja haavatavad tunnistajad kohtus. Viimasel kuul toimus kogu koolitus internetis, kuid seni oli olnud võimalik korraldada väikestes rühmades toimuvaid näost näkku sissejuhatavaid koolitusi. Mentorlus- ja eetikakoolitus on toimunud peamiselt internetis.

Eetika – koolitavatele jagatakse teadmisi lirimaa põhiseadusest ja Euroopa inimõiguste konventsioonist, kuid eetikaalases arutelus keskendutakse Bangalore'i põhimõtetele. On koostatud slaidiesitlus, mille aluseks oli algul Inglismaa ja Walesi kohtukolledži loodud esitlus, kuid mis nüüd sisaldab palju rohkem lirimaa käsitlevaid materjale ja viiteid. Kohtutakse rühmade kaupa (igas rühmas mitte rohkem kui kuus kohtunikku), et arutleda slaididel kajastatud põhimõtete ja eetilisi küsimusi puudutavate praktiliste näidete üle. Seejärel jagatakse koos slaididega laiali hulk kaasusi, et tagada, et osalejad omandaksid kursuse sisu. Õppe eesmärk on tagada, et kohtunikud tunneksid põhimõtteid, millest juhendatakse õigusemõistmisel, ja et nad oskaksid neid põhimõtteid rakendada mis tahes eetiliste dilemmade puhul, mis tekivad nende ametiajal kohtunikuna.

Mentorlus – kõikidele esimese astme kohtunikele määratakse esimesel ametiaastal mentor. Kollegiaalsetel kohtutel on erinevad tavad ja tavaliselt on ametisse nimetatud isik juba töötanud esimese astme kohtunikuna. Koolitust viib läbi kogunud juhendaja, endine õigusnõustaja, kes sai selle ametikoha võistleva hankemenetluse teel, kus kolm üksust taotlesid lepingut kohtunike mentorite koolitamiseks.

Kohtu tutvustus – iga uus kohtunik läbib esmajärjekorras eetikakursuse ja talle võimaldatakse ka pool päeva kohtus koos kolleegidega, mille käigus selgitatakse ja arutatakse menetlusõigust ja kohtu dünaamikat. Samuti on uuel kohtunikul võimalus istuda ja ära kuulata erinevaid esitatud avaldusi ja arutada neid kolleegidega enne esimest istungit.

Haavatavad tunnistajad – Madalmaade õiguskoolituse kool (SSR) on aidanud välja töötada programmi ohvrite direktiivi paremaks rakendamiseks lirimaa ja see koosneb ühepäevast kogemuskoolitusest, mis lõpeb rollimänguga, kus ohvrit etendab näitleja. Põhikoolitus hõlmas kahte päeva, sest koolitavad kohtunikud õppisid samuti pakkuma koolitust oma kolleegidele. Õppe eesmärk oli eelkõige vältida ohvrite tarbetut uuesti traumeerimist kohtuistungil. Õpe hõlmas asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide kõnelejad (kes esitasid ohvrite seisukohti kohtumenetluse kohta), harjutusi ja teavet, mille eesmärk oli laiendada ja süvendada kohtulikku arusaamist traumast, asjaomaste lirimaa ja ELi ohvrite käsitlevate õigusaktidega tutvumist ning rollimängu omandatud teabe praktiliseks kasutamiseks. Kahe viimase sellise kursuse koolitajateks on olnud lirimaa kohtunikud, keda on koolitanud Madalmaade kolleegid, kes endiselt osalevad juhendamises ja tulemuste analüüsis.

Direktor veetis suurema osa oma esimesest ametisse nimetamise aastast õigusosalastel koolituskursustel, keskendudes esialgu koolituspõhimõtetele, kohtu tutvustusele ja eetikale. Sellega seoses on direktor osalenud 2020.-2021. aastal vähemalt 15 Euroopa õigusosalase koolituse võrgustiku kursusel ja loengul, kolmel Inglismaa ja Walesi kohtukolledži korraldatud kursusel ning ka mitmesugustel seminaridel Šotimaal ja Põhja-lirimaa.

Kuna kõikidel uutel kohtunikel on õigusosalane kvalifikatsioon ning nad on palju aastaid tegutsenud

õigusvaldkonnas, ei ole juriidilise inglise keele õpe vajalik. Pärast ametisse nimetamist on sellistele kohtunikele, kes soovivad parandada oma keeleoskust esimeses ametlikus keeles – iiri keeles –, tehtud kättesaadavaks spetsiaalsed kursused, et aidata neil menetleda kohtuasju, mis toimuvad iiri keeles.

Lisaks eespool toodule on kohtunike käsutuses mitmesugused kohtunikutöö alased raamatud ja käsiraamatud, mille on koostanud Iirimaa kohtuteenistuses töötavad õigusteadlased.

2022. aastal keskendutakse õigusõpingute komitee pakutaval uute kohtunike koolitusel rohkem ELi õiguse ja materiaalõiguse projektidele.

Põhikoolituse läbimine ja kvalifitseerumise protsess

See punkt lõpueksami või täiendava töölevõtmise menetluse kohta pärast koolituse läbimist ei ole Iirimaa puhul kohaldatav. Pärast ametisse nimetamist ei saa kohtunikke ametist vabastada, välja arvatud väidetava väärkäitumise või teovõimetuse tõttu tagandamise teel, mis nõuaks vastava otsuse vastuvõtmist Iirimaa parlamendi mõlemas kojas.

Prokurörid

Seda sisu ei ole esitatud.

■ Viimati uuendatud: 04/06/2026

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.